

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะ

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ใช้เส้นต้นคล้าจักสานหุ้มภาชนะที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ เช่น เครื่องปั้นดินเผา เซรามิก แก้ว ไม้

๒. บทนิยาม

- ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้
- ๒.๑ ผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีภาชนะที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ เช่น เครื่องปั้นดินเผา เซรามิก แก้ว ไม้ เป็นโครง แล้วใช้เส้นต้นคล้ามาจัก สาน หรือสอด หุ้มอยู่ภายนอกภาชนะ อาจเคลือบสี หรือเคลือบเงา และอาจใช้วัสดุอื่น เช่น ลวด เอ็น ผ้า ดิ้น เส้นใยพืช ลูกปัด เป็นส่วนประกอบเพื่อความแข็งแรง มั่นคง สวยงาม
- ๒.๒ เส้นต้นคล้า หมายถึง ต้นคล้าที่นำมาผ่า ทำให้แห้ง แล้วรีดหรือจักให้เป็นเส้นตามขนาดที่ต้องการ อาจฟอกสีหรือย้อมสี
- ๒.๓ ต้นคล้า หมายถึง ต้นหญ้าประเภทหนึ่งที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในบริเวณที่ชื้นแฉะ ลำต้นกลมสูงประมาณ ๑ เมตร ถึง ๒ เมตร ค่อนข้างตรงปลายจะแตกกิ่งก้านยาวจากลำต้น ๓ ถึง ๕ กิ่ง ดอกเป็นช่อสีขาว ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ เซนติเมตรถึง ๓ เซนติเมตร ผิวบางมีสีเขียว เมื่อขูดผิวออก ด้านในจะมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลเข้ม ขึ้นอยู่กับความอ่อนแก่ของต้นคล้า

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

- ๓.๑ ลักษณะทั่วไป
ต้องประณีต เรียบร้อย มีรูปทรงสวยงาม และไม่มีราปรากฏให้เห็นเด่นชัด
- ๓.๒ เส้นต้นคล้า
ต้องไม่แตก ผุ เปราะหรือขาดง่าย และปราศจากร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง
- ๓.๓ ลวดลาย
ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ ถูกต้องตามลักษณะลาย และไม่เห็นรอยต่อลายเด่นชัด

๓.๔ สี (ถ้ามี)

ต้องสม่ำเสมอ (ยกเว้นกรณีที่มีการย้อมไล่ระดับสี) ไม่ต่าง หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้ว สีต้องไม่ติดมือ

๓.๕ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต ติดแน่น คงทน

๓.๖ การเก็บริม (ถ้ามี)

ต้องประณีต สม่ำเสมอ

๓.๗ การเคลือบเงา (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ กรอบ แตก หลุด หรือลอก และไม่หนาเกินไปจนทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดความสวยงาม

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๓.๘ ภาชนะ

ต้องไม่มีรอยแตก รอยร้าว หรือรอยตำหนิเด่นชัด

๓.๙ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

๔. การบรรจุ

๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผลิตภัณฑ์จกसानต้นกล้าหุ้มภาชนะในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จกसानต้นกล้าหุ้มภาชนะได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จกसानต้นกล้าหุ้มภาชนะทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น จกसानต้นกล้าหุ้มแจกัน จกसानต้นกล้าหุ้มแก้ว

(๒) ขนาดหรือมิติ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบภาชนะ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมาย และฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่าง ต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๘ ข้อ ๓.๙ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะ รุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นต้นคล้า ลวดลาย สี การประกอบ ด้วยวัสดุอื่น การเก็บริม และการเคลือบเงา ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๗ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์ จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ และข้อ ๖.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่า ผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้าหุ้มภาชนะรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นต้นคล้า ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น การเก็บริม และการเคลือบเงา

๗.๒.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จักสานต้นคล้า หุ้มภาชนะอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๗.๒.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต เรียบร้อย มีรูปทรงสวยงาม และไม่มีราปรากฏให้เห็นเด่นชัด	๔	๓	๒	๑
เส้นต้นคล้า	ต้องไม่แตก ผุ เปราะหรือหักง่าย และปราศจากร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง	๔	๓	๒	๑
ลวดลาย (ถ้ามี)	ต้องประณีต สวยงาม สม่่าเสมอ ถูกต้องตามลักษณะลาย และไม่เห็นรอยต่อลายเด่นชัด	๔	๓	๒	๑
สี (ถ้ามี)	ต้องสม่่าเสมอ (ยกเว้นกรณีที่มีการย้อมไล่ระดับสี) ไม่ต่าง หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน	๔	๓	๒	๑
การเก็บริม (ถ้ามี)	ต้องประณีต สม่่าเสมอ	๔	๓	๒	๑
การเคลือบเงา (ถ้ามี)	ต้องเรียบ สม่่าเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ กรอบ แตก หลุด หรือลอก และไม่หนาเกินไปจนทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดความสวยงาม	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบภาชนะ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก
ให้ตรวจพินิจ